



## REGULAMIN REKRUTACJI I UCZESTNICTWA W PROJEKCIE

### „Włączamy Lubelskie”

**Nr projektu: FELU.08.01-IP.02-0161/23**

w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Priorytet VIII Zwiększanie spójności społecznej

Działanie 08.01 Aktywizacja społeczna i zawodowa

### § 1

#### Postanowienia ogólne

1. Niniejszy Regulamin określa zasady rekrutacji i uczestnictwa w projekcie „Włączamy Lubelskie”, realizowanego na terenie województwa lubelskiego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.
2. Projekt „Włączamy Lubelskie” jest realizowany na podstawie Umowy nr **FELU.08.01-IP.02-0161/23-00** podpisanej z Województwem Lubelskim – Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie.
3. Beneficjentem Projektu jest Lubelska Szkoła Biznesu Sp. z o. o. Fundacji Rozwoju KUL z siedzibą w Lublinie przy ul. Konstantynów 1H, 20-708 Lublin.
4. Biuro główne projektu „Włączamy Lubelskie” mieści się przy ul. Konstantynów 1H, 20-708 Lublin.
5. Projekt realizowany jest w okresie 01.05.2024 r. – 31.07.2025 r.
6. Celem Projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie oraz wzrost integracji społeczno-zawodowej 96 osób (52 kobiet, 44 mężczyzn) wykluczonych społecznie, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w tym osób bezrobotnych), osób biernych zawodowo z województwa lubelskiego (zamieszkujących na tym terenie w rozumieniu Kodeksu Cywilnego), poprzez realizację kompleksowego programu aktywizacji obejmującego m.in. identyfikację potrzeb, IPD, doradztwo psychologiczne, coaching, szkolenia, pośrednictwo pracy i staże oraz podjęcie zatrudnienia przez 24 Uczestników Projektu do 31.07.2025 r.
7. Projekt skierowany jest do 96 osób spełniających wszystkie poniższe warunki:
  - a) posiadają status osoby wykluczonej społecznie/ zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
  - b) posiadają status osoby bezrobotnej lub status osoby biernej zawodowo (minimum 48 osób);
  - c) zamieszkują na terenie województwa lubelskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego;
  - d) wykazują chęć zwiększenia poziomu swej integracji społeczno-gospodarczej i/lub podjęcia zatrudnienia poprzez dostosowanie do ich potrzeb wsparcia;
  - e) zgłaszają z własnej inicjatywy chęci udziału w projekcie;
  - f) posiadają minimum podstawowe wykształcenie;
  - g) mają ukończone 18 lat.

Grupa docelowa to:

- a) Osoby długotrwale bezrobotne (10 os.);
- b) Osoby w wieku 18-29 lat (18 os.);
- c) Osoby z niepełnosprawnościami (6 os.);
- d) Osoby z krajów trzecich objętych wsparciem w programie (4 os.);
- e) Osoby o niskich lub nieadekwatnych do potrzeb rynku pracy kwalifikacjach zawodowych, które chcą je podwyższyć i potwierdzić poprzez certyfikaty/zaświadczenia;



- f) Osoby o niskim/nieadekwatnym doświadczeniu zawodowym lub nieposiadające doświadczenia, które chcą nabyć doświadczenie i praktyczne umiejętności wymagane przez pracodawców;
- g) Osoby niepotrafiące poruszać się po rynku pracy;
- h) Osoby wykazujące potrzeby skorzystania z innych form wsparcia m.in. w zakresie doradztwa psychologicznego, coachingu.

## § 2

### Rekrutacja do projektu

1. Rekrutacja prowadzona będzie zgodnie z zasadą równości szans płci i niedyskryminacji, aby zapewnić potencjalnym Uczestnikom/Uczestniczkom Projektu jednakowy dostęp do oferowanego wsparcia bez względu na niepełnosprawność, religię, pochodzenie etniczne etc. Istnieje możliwość skorzystania z usług dostępowych takich jak tłumacz języka migowego, asystent osoby z niepełnosprawnością, materiały szkoleniowe będą w formie dostępnej (np. elektronicznej z możliwością powiększenia druku). Biuro projektu – wejście do budynku z podjazdem, możliwość korzystania ze schodów i windy, szerokość drzwi w budynku umożliwia przejazd wózkiem itp.
2. Rekrutacja będzie miała charakter otwarty, prowadzona na terenie województwa lubelskiego w terminie od 01.05.2024 r. do 28.02.2025 r. W przypadku rezygnacji z udziału w projekcie lub wykreślenia danej osoby z listy Uczestników/Uczestniczek Projektu będzie rekrutowana do udziału w projekcie osoba o tej samej płci z pierwszego miejsca na liście rezerwowej. Zapewni to osiągnięcie założonych wskaźników.
3. Dokumenty wymagane od kandydatów na Uczestnika/Uczestniczkę Projektu w procesie rekrutacji:
  - a) Formularz zgłoszeniowy do projektu, który należy przygotować w formie elektronicznej lub wypełnić odręcznie, pismem czytelnym (dużymi literami) i przedłożyć wraz z czytelnym podpisem Kandydata/ki. *(Załącznik nr 1 do Regulaminu rekrutacji i uczestnictwa w projekcie „Włączamy Lubelskie”)* **UWAGA!** w formularzu należy podpisać oświadczenie o zapoznaniu się z Regulaminem rekrutacji i uczestnictwa w projekcie;
  - b) Oświadczenie o spełnieniu kryteriów grupy docelowej;
  - c) Oświadczenie o wyrażaniu zgody na przetwarzanie danych osobowych;
  - d) Zaświadczenie\* z OPS/PCPR potwierdzające status osoby wykluczonej społecznie/zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
  - e) W przypadku osób z niepełnosprawnością orzeczenie o niepełnosprawności - (kopia);
  - f) Ankieta potrzeb/usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – (jeśli dotyczy);
  - g) Zaświadczenie\* z Urzędu Pracy potwierdzające zarejestrowanie jako osoba bezrobotna (jeśli dotyczy);
  - h) Zaświadczenie\* z ZUS w przypadku osób biernych zawodowo;
  - i) Zaświadczenie\* lub dokumenty z odpowiedniej instytucji potwierdzające korzystanie w Polsce z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykon. Rady (UE) 2022/382 z dnia 4.03.2022 r. lub dokument nadający nr PESEL ze względu na status uchodźcy – (kopia).
4. Po zakwalifikowaniu Kandydata/ki do udziału w projekcie, każdy Uczestnik/Uczestniczka Projektu zobowiązany/a zostanie do złożenia podpisanego Oświadczenia Uczestnika Projektu o wyrażaniu zgody na przetwarzanie danych osobowych *(Załącznik nr 3 do Regulaminu rekrutacji i uczestnictwa w projekcie „Włączamy Lubelskie”)*

\* Zaświadczenie uznaje się za ważne przez okres 30 dni kalendarzowych od dnia wydania.



5. Warunkiem przystąpienia do projektu jest wypełnienie Formularza zgłoszeniowego do projektu na wzorze, stanowiącym *załącznik nr 1 do Regulaminu rekrutacji i uczestnictwa w projekcie „Włączamy Lubelskie”* i dostarczenie go wraz z pozostałymi dokumentami rekrutacyjnymi wymienionymi w § 2 pkt. 3 niniejszego Regulaminu w wyznaczonym terminie do biura projektu na terenie w woj. lubelskiego. Oryginały dokumentów można przesłać pocztą na wyżej wymieniony adres lub przekazać dokumenty osobiście. W przypadku przesłania dokumentów za pośrednictwem poczty (listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru) za datę otrzymania dokumentów uznaje się datę potwierdzenia wpływu do biura projektu. Złożone dokumenty rekrutacyjne nie podlegają zwrotowi.
6. Dokumenty rekrutacyjne będą dostępne w biurze projektu oraz do pobrania na stronie internetowej projektu. Ponadto, jeżeli zajdzie taka potrzeba kadra zatrudniona przy projekcie pomoże potencjalnym Uczestnikom/Uczestniczkom Projektu wypełnić dokumenty rekrutacyjne (osobiście lub telefonicznie).
7. Dokumenty rekrutacyjne do udziału w projekcie **„Włączamy Lubelskie”** dostępne są na stronie internetowej [www.lbs.pl](http://www.lbs.pl) w zakładce – *Projekty w realizacji* oraz w biurze projektu **„Włączamy Lubelskie”**.
8. Zgłoszenia, które nie są kompletne i/lub nie zawierają danych umożliwiających kontakt z Kandydatem/Kandydatką oraz aplikacje złożone po zakończeniu rekrutacji nie będą rozpatrywane.
9. Proces rekrutacji do projektu będzie obejmował:
  - a) **ETAP I** ocena formalna prowadzona w metodzie zerojedynkowej. Na tym etapie Komisja Rekrutacyjna zweryfikuje czy złożone przez potencjalnego uczestnika dokumenty rekrutacyjne wskazane w § 2 pkt. 3 są kompletne oraz czy zostały poprawnie wypełnione oraz czy są spełnione kryteria uczestnictwa przez Kandydata/tkę tj.:
    - posiadanie statusu osoby wykluczonej społecznie/zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
    - posiadanie statusu osoby bezrobotnej lub biernej zawodowo;
    - miejsce zamieszkania jest na terenie województwa lubelskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego;
    - wykazują chęć zwiększenia poziomu swej integracji społeczno-gospodarczej i/lub podjęcia zatrudnienia poprzez dostosowanie do ich potrzeb wsparcia
    - ukończony 18 rok życia
    - posiadanie minimum podstawowego poziomu wykształcenia
    - zgłaszanie z własnej inicjatywy chęci podwyższenia kwalifikacji/kompetencji i umiejętności poruszania się po rynku pracy
  - b) **ETAP II** ocena punktowa tj. kryteria dodatkowych punktów. Na podstawie złożonych dokumentów rekrutacyjnych dodatkowo na tym etapie Komisja Rekrutacyjna przydzieli każdemu/ej z Kandydatów/tek na Uczestnika/Uczestniczkę Projektu dodatkowe punkty za przynależność do poniższej grupy:
    - płeć: kobieta +2 pkt., mężczyzna +1 pkt.;
    - osoba długotrwale bezrobotna +3 pkt.;
    - osoba bierna zawodowo +3 pkt.;
    - osoba bezrobotna +2 pkt.



10. Do udziału w projekcie zakwalifikowane zostaną osoby, które złożą w sposób prawidłowy wszystkie dokumenty, zdobędą największą liczbę punktów a ich kompetencje społeczne wymagać będą poprawy/rozwoju zgodnie z przeprowadzoną przed przystąpieniem do projektu weryfikacją wstępną.
11. Kwalifikacja Uczestników/Uczestniczek dokonywana będzie przez 2-osobową Komisję Rekrutacyjną w składzie: Manager oraz Specjalista ds. organizacyjnych.
12. W sytuacjach spornych (w przypadku spełnienia powyższych kryteriów przy jednoczesnej zbyt dużej liczbie chętnych i tej samej ilości zdobytych punktów) decydować będzie kolejność zgłoszeń. W razie większej liczby chętnych niż miejsc w projekcie będą tworzone listy rezerwowe.
13. Komisja Rekrutacyjna stworzy listę 96 osób zakwalifikowanych do udziału w projekcie, które spełniają kryteria grupy docelowej wykazane w §1 pkt. 7 oraz otrzymały największą ilość punktów zgodnie z opisanymi etapami w § 2 pkt. 10. Ponadto powstanie również rankingowa lista rezerwowa. Posiedzenia Komisji będą realizowane w miarę otrzymywania zgłoszeń.
14. Kandydaci/Kandydatki na Uczestników/Uczestniczki Projektu będą zobowiązani do przekazania Realizatorowi Projektu informacji o sytuacji Uczestnika/Uczestniczki Projektu po opuszczeniu projektu. Zgodnie ze złożonym oświadczeniem stanowiącym załącznik nr 3 do Regulaminu rekrutacji i uczestnictwa w projekcie.
15. Od przeprowadzonej przez Komisję Rekrutacyjną oceny (oceny złożonej dokumentacji rekrutacyjnej oraz oceny punktowej) nie przysługują osobie ubiegającej się o udział w projekcie żadne środki odwoławcze.
16. Złożenie dokumentów nie jest jednoznaczne z zakwalifikowaniem do Projektu.

### § 3

#### Zakres wsparcia

1. Wszystkie formy wsparcia będą realizowane w województwie lubelskim.
2. Wsparcie oferowane w ramach Projektu obejmuje:
  - 1) Identyfikacja potrzeb i utworzenie ścieżek reintegracji 4h/os. dla 96 UP,
  - 2) Doradztwo psychologiczne i coaching, czyli:
    - Indywidualne doradztwo psychologiczne 4h/os. dla 72 UP,
    - Coaching 10h/os. dla 72 UP,
  - 3) Szkolenia zawodowe - rodzaj szkolenia wskazany zostanie w toku projektu w oparciu o ustalenia zawarte w IPD - trwające średnio 120 godz. dla 96 UP,
  - 4) Staże zawodowe – trwające 3 miesiące dla 96 UP,
  - 5) Pośrednictwo pracy - 4h/os. dla 96 UP.
3. Wszystkie realizowane formy wsparcia (tj. identyfikacja potrzeb, doradztwo psychologiczne, coaching, pośrednictwo pracy, szkolenia zawodowe i staże) są bezpłatne dla UP.
4. Uczestnikom projektu przysługuje:
  - 1) zwrot kosztów dojazdu dot. każdej formy wsparcia – dla 50 % UP wyłącznie dla osób dojeżdżających poza miejsce zamieszkania, np. Lublin (miejsce stażu) – Kraśnik (miejsce zamieszkania), Lublin (miejsce zamieszkania) – Lubartów (miejsce szkolenia),
  - 2) wyżywienie podczas szkoleń zawodowych,
  - 3) materiały szkoleniowe w ramach szkoleń zawodowych,
  - 4) stypendium szkoleniowe, stawka za jedną godzinę wynosi 11,94 zł. wraz ze wszystkimi obciążeniami z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne (ZUS) płaconymi od stypendium



szkoleniowego. Warunkiem wypłacenia stypendium szkoleniowego jest minimum 80% frekwencja na szkoleniu,

- 5) badania lekarskie przed przystąpieniem do stażu,
  - 6) stypendium stażowe w wysokości 1790,28 zł netto na miesiąc przez okres 3 miesięcy, wraz ze wszystkimi obciążeniami z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne (ZUS) płaconymi od stypendium stażowego. Stypendia stażowe wypłacane będą po ukończeniu każdego miesiąca stażu, po przedłożeniu listy obecności za dany miesiąc, jednak nie częściej niż raz w miesiącu,
  - 7) ubezpieczenie NNW na czas stażu.
5. Beneficjent zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian w harmonogramie szkoleń i zajęć oraz miejsca szkolenia. Uczestnicy o zmianach będą informowani na bieżąco.
  6. Własnoręcznym podpisem każdy Uczestnik/Uczestniczka potwierdza otrzymanie materiałów szkoleniowych/cateringów przewidzianych w projekcie, obecność na zajęciach oraz zaświadczenia o ukończeniu poszczególnych szkoleń. W przypadku rezygnacji w początkowej fazie szkolenia Uczestnicy będą zobowiązani do zwrotu wszystkich materiałów szkoleniowych, które zostaną przekazane kolejnej osobie zakwalifikowanej do projektu.
  7. Szkolenia zawodowe będą realizowane w trybie standardowym dostosowanym. Szkolenia zakończą się testem i wydaniem zaświadczenia. Warunkiem ukończenia szkolenia zawodowego i otrzymania zaświadczenia są: minimum 80% frekwencja na zajęciach, osiągnięcie min. 30% wzrostu liczby zdobytych punktów w teście końcowym w stosunku do początkowego i/lub uzyskanie min. 80% możliwych punktów w teście końcowym.
  8. W przypadku grup szkoleniowych, w których Uczestnikami/Uczestniczkami będą osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi, wszystkie formy wsparcia realizowane będą w budynkach i salach architektonicznie dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

#### **§ 4**

#### **Prawa i obowiązki Uczestników Projektu**

1. Uczestnicy/Uczestniczki Projektu zobowiązani są do:
  - regularnego, punktualnego i aktywnego uczestnictwa w zajęciach,
  - potwierdzanie obecności każdorazowo na liście obecności,
  - wypełniania ankiet monitorujących i testów (weryfikujących postęp w zdobywaniu wiedzy i kompetencji) związanych z realizacją projektu i monitoringiem jego późniejszych rezultatów.
2. Uczestnik/Uczestniczka Projektu zobowiązany/a jest do bieżącego informowania Realizatora Projektu o wszystkich zdarzeniach mogących zakłócić lub uniemożliwić dalszy udział w projekcie.
3. Uczestnik/Uczestniczka zobowiązany/a jest do uczestniczenia we wszystkich przewidzianych formach wsparcia.
4. Uczestnik/Uczestniczka Projektu zobowiązuje się do uczestnictwa w minimum 80% zajęć projektowych realizowanych pod rygorem skreślenia z listy uczestników.
5. Uczestnik/ Uczestniczka Projektu zobowiązany/a jest do udziału w badaniach ankietowych prowadzonych przez Realizatora Projektu.
6. Uczestnicy Projektu zobowiązani są do dostarczenia wszystkich wymaganych oświadczeń i dokumentów związanych z realizacją Projektu.



7. Uczestnik/Uczestniczka Projektu zobowiązany jest do przystąpienia do testów sprawdzających poziom wiedzy i umiejętności zdobytych na zajęciach oraz do egzaminu zewnętrznego po ukończeniu szkolenia zawodowego potwierdzającego nabyte kwalifikacje potwierdzone odpowiednim dokumentem-certyfikatem.
8. Uczestnicy Projektu zobowiązani są ukończyć staż zawodowy.
9. Uczestnik/Uczestniczka Projektu zobowiązany/a jest do dostarczenia Realizatorowi projektu dokumentów potwierdzających zatrudnienie zarówno w przypadku podjęcia zatrudnienia w trakcie udziału w projekcie, jak również w okresie 4 tygodni po zakończeniu udziału w projekcie.
10. Uczestnik/Uczestniczka Projektu zobowiązany/a jest do informowania Realizatora projektu o zmianie swoich danych osobowych, miejsca swojego zamieszkania, sytuacji na rynku pracy (w szczególności o podjęciu zatrudnienia) itp. niezwłocznie po ich zaistnieniu.
11. Każdy z Uczestników/Uczestniczek Projektu ma prawo do rezygnacji z udziału w projekcie na zasadach określonych w § 6.

## § 6

### Zasady rezygnacji z uczestnictwa w Projekcie

1. Rezygnacja z udziału w Projekcie możliwa jest tylko w uzasadnionych przypadkach i następuje poprzez złożenie pisemnego oświadczenia (z podaniem przyczyny) oraz zaświadczeniem lub innym równoważnym dokumentem z odpowiedniej instytucji (np. dłuższe zwolnienie lekarskie). Realizator projektu w terminie 2 dni rozpatrzy w/w oświadczenie i poinformuje UP o zgodzie na rezygnację z udziału w projekcie.
2. Uzasadnione przypadki, o których mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu mogą wynikać z przyczyn natury zdrowotnej lub działania siły wyższej i z zasady nie mogą być znane przez UP w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie.
3. Uzasadnionym powodem rezygnacji z udziału w projekcie jest podjęcie zatrudnienia. W takiej sytuacji uczestnik projektu ma obowiązek przedstawić umowę jaką zawarł w zw. z podjęciem zatrudnienia.
4. Realizator projektu zastrzega sobie prawo do skreślenia Uczestnika/Uczestniczki Projektu z listy w przypadku naruszenia przez niego niniejszego Regulaminu oraz zasad współżycia społecznego, w szczególności w przypadku naruszenia nietykalności cielesnej innego słuchacza, lektora lub pracownika Biura Projektu, udowodnionego aktu kradzieży lub szczególnego wandalizmu.
5. W przypadku rezygnacji lub skreślenia Uczestnika/Uczestniczki Projektu z listy UP- miejsce zajmie kolejna osoba z listy rezerwowej o tej samej płci.
6. W przypadku nieuzasadnionej rezygnacji z udziału w projekcie, Beneficjent Projektu może domagać się zwrotu otrzymanych materiałów szkoleniowych przez Uczestnika/Uczestniczki świadczeń.

## § 7

### Efektywność zatrudnieniowa

1. Projekt zakłada uzyskanie wskaźnika efektywności zatrudnieniowej.
2. Uczestnik/Uczestniczka Projektu zobowiązany/a jest do dostarczenia dokumentów potwierdzających zatrudnienie do 4 tygodni od zakończenia udziału w projekcie.



3. Dokumentami potwierdzającymi zatrudnienie jest Umowa o pracę/zlecenia/o dzieło od Pracodawcy potwierdzająca zatrudnienie, a w przypadku rozpoczęcia działalności gospodarczej: wpis do CEIDG lub KRS oraz dokumenty potwierdzające faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej (np. dowód opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub zaświadczenie wydane przez upoważniony organ, np. ZUS, Urząd Skarbowy, Urząd Miasta/Gminy).
4. Uczestnik/Uczestniczka Projektu zobowiązany/a jest do przekazania Beneficjentowi dokumentów potwierdzających zatrudnienie oraz postęp w zakresie aktywizacji społeczno-zatrudnieniowej (Osoba podjęła kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu do 4 tygodni) również w przypadku przerwania udziału w projekcie.

## § 8

### Postanowienia końcowe

1. Realizator projektu zobowiązany jest do stosowania wytycznych w zakresie informowania o współfinansowaniu przedsięwzięcia ze środków UE i źródłach otrzymanej pomocy.
2. Interpretacji *Regulaminu projektu* dokonuje Realizator w oparciu o odpowiednie reguły i zasady wynikające z Programu, a także odpowiednie przepisy prawa Unii Europejskiej.
3. Regulamin projektu „Włączamy Lubelskie” wchodzi w życie z dniem rozpoczęcia projektu.
4. Regulamin jest dostępny w siedzibie Biura Projektu i na stronie internetowej.
5. Sprawy nieuregulowane niniejszym Regulaminem oraz wszelkie decyzje związane z realizacją Projektu rozstrzygane są przez Realizatora projektu.
6. Realizator projektu zastrzega sobie prawo zmiany niniejszego Regulaminu w trakcie trwania projektu. Aktualna wersja regulaminu będzie znajdować się na stronie internetowej projektu.
7. Uczestnik projektu zobowiązuje się dostarczyć na prośbę Lubelskiej Szkoły Biznesu Sp. z o.o. Fundacji Rozwoju KUL wszelkie inne dokumenty i informacje związane z przebiegiem realizacji programu w ramach monitoringu prowadzonego przez Realizatora projektu zgodnie z wymogami Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie.
8. Lubelska Szkoła Biznesu Sp. z o.o. Fundacji Rozwoju KUL zastrzega sobie prawo dokonywania kontroli prawidłowości przebiegu wsparcia Uczestnika Projektu.
9. Uczestnik/Uczestniczka Projektu jest zobowiązany/a do respektowania zasad niniejszego Regulaminu.

### **Załączniki do Regulaminu rekrutacji i uczestnictwa w projekcie „Włączamy Lubelskie”:**

Załącznik nr 1 – Formularz zgłoszeniowy wraz z załącznikami

Załącznik nr 2 – Oświadczenie o spełnieniu kryteriów grupy docelowej

Załącznik nr 3 – Oświadczenie Uczestnika Projektu o wyrażaniu zgody na przetwarzanie danych osobowych

Załącznik nr 4 – Oświadczenie o braku zaangażowania w innych projektach

Załącznik nr 5 – Ankieta usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (jeśli dotyczy)